

Prze gl ą d a r t y k u ł ó w.

Wiadomości krajowe: Z Węgier. (Książę Bordeaux w Preszburgu.) — *Zagraniczne:* Hiszpania: Wiadomości z teatru wojny. — Anglija: Rozprawy parlamentu. (Olbrzymia petycja narodowego konwentu.) — Francyja: Traktat pokoju między Francyją a Meksykiem. — Rozprawy izb. — Belgija. — Królestwo Polskie: Rary wymierzone na członków towarzystwa »Związku narodu polskiego«. — Rosyja. — *Nowiny Lwowskie.* — *Wiadomości handl. i przemysłowe:* Lwów. — Olomuniec. — Gdańsk. — Londyn. — Handel Rosyi z Brodami r. 1838. (Ciąg dalszy.) — (Dodatek nadzwyczajny.)

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Węgry.

»Gazeta Preszburaska« donosi pod dniem 25. czerwca: »Dnia 22go o godzinie 7. wieczorem Najjaśniejsi Cesarstwo Ichmość, w powrocie z Holicza, przybyli po krótkiej nieobecności, w najpożądniejszym zdrowiu i śród największej radości mieszkańców, do naszego miasta, i dzisiaj z rana o godzinie 8. udali się w podróż do Wiednia. (O przybyciu tamże Ich C. K. Mości donieśliśmy w przeszłej »Gazecie«.)

Dnia 21go o godzinie 4. po południu zjechał tutaj z Komorna Ichmość Henryk Książę Bordeaux (pod przybranem imieniem hrabi Chambord), w towarzystwie księcia Levis, hrabiego Montbel i jenerałów Foissac-Latour i Lokmaria i wysiadł w wytwornie urządzonej domu zajezdnym pod »czerwonym wołem«. Dnia 23. w południe udał się z swiątą swoją w dalszą podróż do Wiednia.«

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

W Bajonnie otrzymano d. 16. czerwca wiadomość z Durango z dnia 13go, że Espartero, zostawiwszy znaczną część wojska w Ordunie i w la Pena (warowni Orduny), z głównym oddziałem swjej armii wyruszył ku linii prowadzącej do Amurrio i Balmasedy. Oba miejsca te opuścili karliści, zabrawszy działa swoje, a Maroto wszelkie siły swoje pod Llodio zgromadził. Wątpiono jednak, ażali Espartero ośmieli się dalej posunąć i wydać bitwę, ponieważ z powodu górzystego położenia działa i jazda mało by mu sprawiała użytku. — Nadzwyczajny dodatek do *Eco de l'Aragon* mieści następujący wyciąg z listu, z głównej kwatery hrabi Belaskoainu (Don Diego

Leona) pod dniem 10. czerwca o godzinie 6tej. wieczorem: »Głównie-dowodzący *Ducque de la Victoria* (Espartero) ma jutro rano uderzyć na miasto Amurrio, gdzie Maroto stoi z wszelkimi siłami swojemi; hrabia Belaskoainu uderzy w równym czasie na Elia, który w dziewięć batalionów na przeciw niemu stoi. Jeżeli zwycięstwo przysiężmie to obu jenerałów uwieńczy, Espartero zajmie Durango, gdzie obecnie jest główna kwatéra Don Carlosa, a jenerał Leon Estellé.« — *Courrier de Bordeaux* zawiera następujące doniesienie ze sztabu jenerałnego jedenaściej dywizyi wojskowej, potwierdzające powyższe wiadomości: »Jenerał Espartero wyruszył d. 11. ku Amurrio, gdzie Maroto z czołem sił karlistowskich przebywa, pod czas gdy tegoż jenerał Leon z Puente-la-Reyna ruszył w pochód, dla uderzenia na Elia, który w dziewięć batalionów okolicy Estelli zajmuje. Zdaje się że Maroto cofnął się z Amurrio, które d. 11. wieczorem zajął Espartero, pod czas gdy druga dywizya krystynistów ku Arcyniedze się posuwa.«

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Na posiedzeniu izby niższej d. 13. czerwca chciał irlandzki członek parlamentu, p. Dillon Browne, przedłożyć prośbę katolickiego arcybiskupa i duchowieństwa z Tuamu, przeciw irlandzkiemu systematowi wychowania, na który także najzaciętsi zwolennicy kościoła panującego powstają, ponieważ podług niego ma być nauka ludu udzielana bez względu na różnicę wyznania. Ale ponieważ prośba ta w napisie odznaczoną była jako pochodząca od arcybiskupa z Tuamu, przekroczyła zatem przeciw postanowieniu aktu emancypacyi, w skutek którego każdy ksiądz katolicki, przywłaszczający sobie tytuł, który się mu nie należy, karze pieniężnej podpada. Wia-

domo, że tylko panujący kościół przyznaje sobie w Anglii wyłączne prawo do godności kościelnych. Kościołowi katolickiemu nie pozwalają nawet używać nazwiska kościoła. Ponieważ także lord John Russell, lubo ubolewając, że sprawa ta wytoczoną zostaje przeciw przyjęciu powyższej prośby, z powodu owego uchybienia formalności się oświadczył, izba zatem 65 głosami przeciw 82 uchwaliła rzeczonęj prośby nie przyjąć.

W dalszym ciągu posiedzenia tójże izby d. 13. czerwca lord John Russell cofnął projektowane przezeń rezolucyje o sprawie kanadyjskiej i otrzymał pozwolenie wniesienia dwóch bilów, dotyczących się tego przedmiotu. Pierwszy ma na celu przyprowadzić do skutku połączenie Górnej-Kanady z Dólną. Lecz ponieważ jedność została by przez to zagrożoną, przeto bilem drugim, jeszcze przed połączeniem, mają być użytymi środki, zdające rządowi i gubernatorowi Dólnej-Kanady pełnomocnictwo do zagodzenia trwających dotąd nieporozumień. Ostatnim bilem tym ma być poprawiony na przeszłym posiedzeniu parlamentu utrzymany akt o tymczasowym rządzie w Kanadzie, to jest gubernatorowi Dólnej-Kanady ma być dane pełnomocnictwo do zawieszenia aktu *Habeas Corpus* i do zaprowadzenia miejscowego ustawodawstwa dla zajęcia się budową gościńców, oświetlaniem i t. p. Drugi bil ma pozostać w mocy do roku 1842, nie wyłączając wszakże dawniejszego wykonania pierwszego ostatecznego bilu. Stosownie do pierwszego bilu izba ustawodawcza dla obu prowincyj będzie miała siedzibę swoją w Montreal; nadto każda prowincya mieć będzie swoje oddzielne zgromadzenie prowincjonalne dla uporządkowania spraw miejscowych.

W izbie wyższej podał lord Brougham d. 13. czerwca petycyję na korzyść politycznych przestępców z Kanady, skazanych na deportacyję do jednej z angielskich osad karnych. — Nieubłagany przeciwnik nowej ustawy o ubogich, lord Stanhope, podał następnie znowu dwie petycye o skutkach tego aktu, w którychto petycycjach podpisani uskarżają się na przykrości, na jakie z tego powodu są wystawieni. W ciągu rozpraw wszczętych w tój sprawie, książę Wellington oświadczał się dobitnie na korzyść tego aktu i życzył szczęścia ministeryjum, że tak ważny środek utrzymać potrafiło.

Na posiedzeniu izby niższej d. 14. czerwca zaraz przy wstępie wpadała każdemu w oczy olbrzymia petycya chartystowskiego narodowego konwentu, leżąca na drewnianém, przynajmniej pięć stóp w przecięciu mającém rusztowaniu, przed najniższą boczną ławką strony opozycyjnej. P. Th. Attwood, który przedłożył tę 1,280,000

podpisami (!) opatrzoną petycyję, rozwijał żądania jej, dotyczące się: powszechnego prawa głosowania, tajnego głosowania, co-rocznego odnawiania parlamentu i uchylenia kwalifikacyj majątkowych, żądanych dotąd od członków parlamentu. Petycya ta była tak ciężką, że do podźwignienia jej potrzeba było dziesięciu ludzi. — P. Fielden wspierał takowę. W końcu zapowiedział p. Attwood, że w pierwszym dniu subsydyjnym następnego tygodnia wniesie, ażeby nad tą prośbą obradowano w wydziale całej izby. — Następnie lord Stanley wniósł na odwołanie rozkazu tajnej rady z dnia 10. kwietnia, którym postanowiono wydział tajnej rady ku poparciu nauk publicznych. Wniosek ten zmierza przeciw planowi narodowego wychowania i wsparł takowę 2844 prośbami, podczas gdy na korzyść planu dopięro 57 prośb podano. Rozprawy nad wnioskiem lorda Stanley zostały odroczone.

Na posiedzeniu izby wyższej dnia 14go czerwca, na zapytanie lorda Brougham oświadczył lord Melbourne, że ma nadzieję, iż pokój na Wschodzie utrzymanym będzie, lubo położenie obu armij w samej istocie bardzo groźną (*a very menacing aspect*) przybrało postać. Jednakże, dodał, rząd nie otrzymał jeszcze żadnej wiadomości, ażali starcie się wojsk obu istotnie nastąpiło.

Francya.

Król dnia 18. czerwca przyjmował na prywatnym posłuchaniu Sidy Mustafę i p. Chevalier Raffo, nadzwyczajnych posłów Beja Tunetańskiego.

Moniteur urzędownie teraz zawiadamia, że otwarcie rozpraw procesu o wypadkach z dnia 12go i 13go maja, rozpocznie się przed sądem parów dnia 24go czerwca o godzinie 12. w południe.

Journal des Debats podaje w zupełności, według pism amerykańskich, następujący między Francją a Meksykiem zawarty traktat pokoju i przyjaźni: Art. 1) Stały pokój i ciągła przyjaźń trwać mają między Rzeczpospolitą Meksykańską z jednej, a Królem Jmcią Francuzów, jego dziedzicami i następcami z drugiej strony, jakoteż między obywatelami obu państw tych, bez względu na osoby lub miejsce. Art. 2) By prędkie przywrócenie wzajemnej życzliwości między obu narodami ułatwić, strony kontraktujące zgodziły się na przedłożenie trzeciemu mocarstwu następujących dwóch pytań: a) czy Meksyk ma prawo dopominania się od Francji zwrotu meksykańskich okrętów wojennych, które po poddaniu warowni St. Juan d'Ulloa przez francuzką marynarkę wziętemi zostały; lub na przypadek, jeżeli rząd francuzki

już nimi rozrządził, czy może żądać pieniężnego wynagrodzenia za wartość pomienionych okrętów? b) czy należy zezwolić na wynagrodzenie, o które z jednej strony dopominają się Francuzi za straty poniesione przez ustawę, mocą której ich wypędzono, z drugiej zaś Meksykanie za szkody, jakie im wyrządzono przez kroki nieprzyjacielskie po 26. listopada r. z. Art. 3) Aż do tego czasu, dopokąd obie strony nie zawrą między sobą traktatu handlu i żeglugi, któryby w sposobie ostatecznym i z wzajemnymi dla Meksyku i Francji korzyściami ich stosunki na przyszłość zabezpieczał, mają dyplomatycy i konsularni agenci, okręty i towary każdego z obu krajów i na-dal także używać tych swobód i przywilejów, jakie przez układy lub zwyczaj zezwolono naj-więcej uwzględnionym obcym narodom, lub jakie jeszcze zezwoleniami być mają, a zwłaszcza bezwarunkowo, jeżeli zezwolenie bezwarunkowem było, i z témże samém wynagrodzeniem, jeżeli takowe warunkowo nadano. Art. 4) Skoro jeden z oryginałów niniejszego traktatu i układu z téjże daty, przez rząd meksykański w sposobie następnym artykułem bliżej oznaczonym ratyfikowanym i tak jedno jakotéż drugie francuzkiemu pełnomocnikowi przesłaném będzie, i twierdza Ullao zwróconą zostanie Meksykowi z wszelką artyleriją swoją i w stanie, w jakim obecnie zostaje. Działo się w mieście Vera-Cruz dnia 9go marca roku pańskiego 1839. Ch. Baudin; E. Gorostiza; Guadelupe Victorie,«

Zawarty między Francją a Meksykiem układ miéści następujący artykuł: »Dla ułatwienia reklamacyi Państwa Francuzkiego pod względem strat, jakie obywatela onegoż przed 26. listopada 1838 ponieśli, rząd meksykański wypłaci rządowi francuzkiemu gotowizną summę 600,000 piastrow.«

Na posiedzeniu izby deputowanych dnia 15. czerwca, po sprawozdaniu z petycyj, między któremi były petycje wielu oficerów o podwyższenie żołdu w armii, i związku rękodzielniczego w Mühlhausen, przeciw za-nadto nężejającym robotom dzieci po fabrykach, minister spraw wewnętrznych przedłożył wniosek do ustawy, mocą którego znany wynalazek pa. Daguerre (zatrzymania i kopijowania obrazów pojawiających się w *Camera obscura*) ma być na rzecz państwa kupiony, a zwłaszcza za pensyję roczną 6000 fr. dla samego pana Daguerre, która w połowie na jego wdowę przechodzi, a 4000 fr. dla syna p. Niepce (który pierwszy wpadł na myśl tego wynalazku). Wniosek ten izba z widoczném zadowoleniem przyjęła, a potem przeszła do wniosków do ustawy, dotyczących się miejscowych interesów.

Na posiedzeniu téjże izby dnia 17go czerwca, doniósł p. Villemain, minister publicznego oświecenia, że nowy »Słownik akademii« jest już właśnie ukończony, ale akademija postanowiła raz jeszcze go przerobić. Mają bowiem być w nim wyrażone owe wszystkie zmiany, jakich język francuzki w słowach i sposobach mówienia od wielu wieków doznał.

Na posiedzeniu izby deputowanych dnia 19. czerwca, wniosek do ustawy pod względem przedłużenia ustawy dotyczącej się o b c y c h e m i g r a n t ó w, ze znanemi ulżeniami co do zmiany pomieszkania, 238 głosami przeciw 12. przyjęto. — Rzeczony wniosek do ustawy brzmi, jak następuje: »Art. 1. Ustawy z d. 21. kwietnia 1832 i d. 21. maja 1834 pod względem obcych emigrantów, zostają przedłużone aż do końca r. 1840. Art. 2. Ci wszakże obcy emigranci, którzy przez lat pięć (licząc od dnia przybycia) we Francji zostawali, lub pod chorągwiami Francji służyli, i ani karą kryminalną, ani wyrokiem policyi poprawczej dotknięci nie byli, mogą po uczynioném do prefekta zawiadomieniu, zmienić pomieszkanie swoje bez osobnego pozwolenia rządu, z wyjątkiem wszakże, iż na pobyt w departamencie Sekwany, lub w obwodzie 16. *myriametrov* od granicy pirenejskiej, ciągle takiego pozwolenia potrzebują.«

Z tegoż wniosku do ustawy okazuje się, że we Francji znajduje się 6583 takich emigrantów, którzy wsparcie piéniężne od rządu pobierają, a mianowicie: 1058 Hiszpanów, 543 Włochów, 4974 Polaków, 8 z różnyh innych narodów. Liczba emigrantów przebywających w kraju bez wsparcia rządu, obejmuje 6919 osób.

W izbie parów margrabia de Laplace zdawał sprawę z wniosku do ustawy, powołującej pod broń 80,000 ludzi z klasy roku 1839. Obu izbom udzielono w dniu powyższym traktatu, porządkującego ostateczne rozłączenie Belgii od Holandyi.

Ci uczniowie szkoły politechnicznej, którzy dotąd jeszcze w więzieniu opactwa siedzieli, puszczeni są na wolność.

Wyszły dnia 15. czerwca numer pisma *Monteur republicain*, rozpowszechniacze onegoż przysłali do domu wielkiemu referendarzowi izby parów. Wineta taka sama, jak w dawniejszych numerach, zaś czcionki i objętość szpalt doznały zmiany. Główne artykuły tego numeru poświęcone są rozprawom o powstaniu majowém; zły onegoż skutek przypisują zdradzie przewodzców.

Belgija.

Minister wojny przysłał do generała Daïne rozkaz, aby komendę twierdzy Venloo oddał najstarszemu oficerowi załogi, i z całym swoim sztabem do Bruxelli powrócił.

Powszechnie teraz wiadome, iż przewłokę ratyfikacyi traktatu pokoju z belgijskiej strony, tylko temu przypadkowi przypisać należy, iż wielka pieczęć państwa, w chwili gdy ją na akcie ratyfikacyi przycisnąć miano, pękła i z tego powodu nową pieczęć robić musiano.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 27. czerwca. —

Kilku młodych ludzi rodem z Królestwa Polskiego i z okręgu miasta Krakowa, pobierających nauki w uniwersytecie krakowskim, idąc za namową emissaryjuszów buntowniczej propagandy, postanowiło zawiązać w Królestwie Polskiem towarzystwo, pod nazwiskiem »Związek narodu Polskiego«, mający na celu obalenie istniejącej formy rządu.

Falszywemi rozumowaniami zdolali oni wciągnąć do tegoż towarzystwa kilka osób, po większej części z młodzieży; wszelako zamiary ich wykryto w samym zawiązku; śledztwo wyświeciło cele towarzystwa i działania członków. Główni sprawcy oddani zostali pod sąd wojenny.

Sąd wydał wyrok, wymierzający na każdego z obwinionych zasłużoną karę. Głównie-dowodzący armiją czynną, Namiestnik Królestwa Polskiego, generał-feldmarszałek Książę Warszawski hrabia Paszkiewicz Erywański, zgodnie z wyrokiem sądu i na mocy udzielonej sobie przez N. Pana władzy, zatwierdził wyrzeczenia sądu przeciw przestępcom, na mocy których skazani zostali:

a) *Na pozbawienie wszelkich praw stanu, odestanie do ciężkich robót w Syberii bez zakreślenia czasu i na konfiskatę majątku:*

Gustaw Ehrenberg, rodem z miasta Warszawy, stanu nieszlacheckiego, jako założyciel tutejszego towarzystwa, który wciągnął do niego innych i gorliwie rozszerzał jego zasady.

Alexander Weżyk, rodem z miasta Krakowa, stanu szlacheckiego, jako kierujący wspomnionem towarzystwem, który przyjął wielu członków i miał zamiar rozszerzać jego zasady między rzemieślnikami, uczniami szkół, a nawet w wojsku.

b) *Na pozbawienie wszystkich praw stanu, odestanie do ciężkich robót w Syberii, na lat pięć, a następnie na osiedlenie tamże i konfiskatę majątku.*

Członkowie towarzystwa, którzy sami doń przyjmowali innych i byli gorliwymi rozszerzycielami szkodliwych jego zasad:

Szlachcic Karol P o d l e w s k i, rodem z miasta Krakowa; — aplikant komisyi rządowej przychodów i skarbu Konstanty S a w i e z e w s k i; — aplikant sądu kryminalnego gubernii Mazowieckiej Kaliskiej, Michał O l s z e w s k i; — aplikant tegoż sądu, Michał G r u s z e c k i; — aplikant jeneralnej dyrekcji poczt Królestwa Polskiego, Alexander K r a j e w s k i; — kancelista rządu gubernijalnego Augustowskiego, Eugenijusz Z m i j e w s k i; — aplikant trybunału cywilnego warszawskiego, Marcelli B r o c h o c k i; — tłumacz placu miasta Warszawy, Władysław R a b e c w i c z; i akademii medyko-chirurgicznej wileńskiej student Antoni W a l e c k i.

Kara wymierzona przeciw przestępcy Stanisławowi M o r o z i e w i c z o w i, aplikantowi prokuratorzy jeneralnej, przez wzgląd na jego szczere przed sądem przyznanie się do swych czynów, zmniejszoną została przez skazanie go do robót zamiast na lat pięć, tylko na dwa lata.

c) *Na pozbawienie wszystkich praw stanu, wystanie do Syberii na osiedlenie i konfiskatę majątku:*

Członkowie towarzystwa, którzy przyjęli zbrodnicze jego zasady, lecz drugich do towarzystwa nie wciągnęli:

Buchalter rządu gubernijalnego Augustowskiego, Onufry S w i e r c z e w s k i; — rachmistrz tegoż rządu, Gracyjan L u b o r a c k i, i nauczyciel prywatny, Lucyjan S z a n i a w s k i.

Tejże karze uległ nauczyciel prywatny Prawdómów Mieczysław W y r z y k o w s k i, który lubo jeszcze nie był został członkiem towarzystwa, zostawał atoli z niemi w związkach, czynnie starał się rozszerzać jego zasady i chciał nawet inne zawiązać towarzystwo.

d) *Na wystanie do Syberii na mieszkanie, bez pozbawienia praw stanu i bez konfiskaty majątku.*

Członkowie towarzystwa, którzy do niego weszli przez lekkomyślność, lecz nikogo do tegoż towarzystwa nie wciągnęli: Aplikant trybunału cywilnego gubernii Mazowieckiej, Michał Ł e m p i c k i; aplikant trybunału cywilnego gubernii Mazowieckiej, Alexander B i e l i Ń s k i; aplikant przy prokuratorze jeneralnym sądu apelacyjnego Karol B a l i Ń s k i; aplikant banku polskiego, Karol C z e r n i a w s k i; aplikant tegoż banku, Ludwik R o l n a r s k i; uczeń gimnazjum warszawskiego, Roman C i c h o w s k i; aplikant komisyi spraw wewnętrznych, Adolf S c h ũ t z; członek takiegoż towarzystwa w Krakowie, lekarz wolno-związkowy z towarzystwem tutejszym, lekarz wolno-praktykujący Alexander R a t o l d, i uczeń gimnazjum warszawskiego, Hippolit K r z y w i e c k i, który, chociaż nie był jeszcze człon-

kiem towarzystwa, był jednak obeznany z jego zasadami, starał się je rozszerzać, skłonił do tego, wraz z Wyrzykowskim, młodszego brata swego, Jana Krzywickiego, i z tymże Wyrzykowskim zamierzał utworzyć osobne towarzystwo.

e) *Na zamknięcie w twierdzy, w kazamacie, przez rok jeden, bez pozbawienia praw stanu i bez konfiskaty majątku, lecz z oddaniem pod dozór policyjny.*

Aplikant rządu gubernijalnego warszawskiego, Jan Krzywicki, który chociaż dopomagał bratu swemu Hipolitowi i nauczycielowi Wyrzykowskiemu w ich zamiarach, lecz wciągnięty do tego przez nich został, z powodu zupełnie młodego wieku; nie miał bowiem wówczas więcej jak lat 15.

Nadto J. O. Hsiążę Feldmarszałek, po roztrząśnieniu początkowego śledztwa, skazał niektórych, jako mniej winnych, na lżejsze kary, jako to: Michała Kamińskiego, aplikanta sądu apelacyjnego, i Bonawenturę Daniszewskiego, aplikanta sądu policyjnego, obwinionych o słuchanie wykładu teorii towarzystwa tajnego, przez Ehrenberga i Wężyka, o czytanie zakazanych dzieł i podzielenie demokratycznych zasad, na zamknięcie w kazamacie twierdzy miasta Zamościa, każdego z nich przez rok jeden; a Alexandra Bajkowskiego, aplikanta przy trybunale cywilnym gubernii Podlaskiej, obwinionego o słuchanie i czytanie zasad demokratycznych, oraz o przyrzekanie pod przysięgą zachowania w sekrecie wszystkiego co słyszał, na zamknięcie także przez ośm miesięcy. (*Gaz. War.*)

D. 15go czerwca przeniósł się do wieczności Jan Mille, profesor byłego uniwersytetu warszawskiego, radzca rady lekarskiej i prezes towarzystwa lekarskiego warszawskiego, 50 roku swego życia. (*K. W.*)

Rossyja.

Z Petersburga d. 27. maja (8. czerwca).

Wslawiony w naszej literaturze hrabia Edward Raczyński, po kilkuniedniowym pobycie w Petersburgu, wyjechał dnia dzisiejszego statkiem parowym do Lubeki. (*T. P.*)

NOWINY LWOWSKIE.

Przedstawienie teatralne przez aktorów sceny polskiej d. 1go b. m. było bardzo zajmujące. Widzieliśmy znowu już tylekrotnie przedstawianą komedycję, pod nazwą: *Lampart paryski*, a to nierównie z większym upodobaniem niż przedtem; albowiem rolę Józia odegrała pani Nowakowska z taką żywością, uczuciem

i z taką naturalnością, jakiejśmy przedtem w przedstawieniu tej roli nie spostrzegli. Zdaje się, jak gdyby nadmieniona aktorka, dopiero teraz istotę tej roli zupełnie zgłębiła, i zdaniem naszym jest, iż trudno, aby takowa (przez inną aktorkę) lepiej i z większą prawdą i naturalnością przedstawioną być mogła. — Nowém dla nas zjawieniem była także panna Olimpia Szczepańska z wielkiego baletu przy warszawskim teatrze. Ta miłutka figurka jeszcze prawie dziecię, zachwycała nas w tańcach i solo pomiędzy aktami, przez uroczą chybkosc swoich poruszeń, lekkością i sprężystością ciała, i zwinnością swych nóżek. — W ciągu zeszłego tygodnia spełnionym został ślub, który strokana i tkliwa matka za zachowanie swojego ukochanego syna niebu uczyniła. W czasie niebezpiecznej słabości radczy sądu szlacheckiego pana barona Kriega, matka Jego, Jój Excelencyja Jaśnie Wielmożna pani baronowa Krieg, ślubowała odprawic pielgrzymkę do cudownego Pana Jezusa Milatyńskiego, którą istotnie przeszłego tygodnia ze Lwowa aż do tego miejsca pieszo odbyła. Wzniosłej okoliczności tej nie możemy pominac milczeniem, albowiem tak tu jak i wszędzie stwierdzi się słowo Boże: Oddajcie Bogu co Bożego, a błogosławieństwo niebios was nie opuści! — Y***

W obwodzie Sanockim, na przedmieściu miasta Dynowa, niespodziana gwałtowna burza ugodziła piorunem w dom dość ubożego mieszczanina. Dom i bydło, jedyne mienie nieszczęśliwej rodziny, zostały w okamgnieniu pastwą płomieni, ludzie jednak trafem szczęśliwym nie tylko uniknęli śmierci, lecz wspaniałomyślnością właściciela Dynowa podzwignieni są z upadku; bo nie tylko dom nowy wybudować, lecz z własnej obory szkodę utraconego bydła wynagrodzić im rozkazał. — Stało się to smutne zdarzenie dnia 27go czerwca.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Nieurzędowe.)

(1) *Lwów d. 3. lipca 1839.* Ceny terazniejsze w handlu hurtowym we Lwowie: Wódki 20 stopniowej garniec po 18 kr., okowitęj 30 stopniowej garniec po 28 do 30 kr. m. k. Przez cały przeszły miesiąc nie wiele było kupca na wódkę, bo nie masz na nią odbytu, a zresztą gdy z powodu pięknych w polu widoków ceny spadły, to każdy wstrzymuje się z zakupywaniem jej. — Psznicę korzec po 3 zr. 36 kr. do 4 zr., żyta 3 zr. 12 kr., jęczmienia 1 zr. 54 kr. m. k.

I zboże spadło nieco, dla nadziei dobrych zbiorów; pszenica wygląda po największą część pięknie; od jarzyn nie można już nic więcej żądać; tylko żyto chybiło, ale i to nie wszędzie.

Urzędowe ceny zboża we Lwowie, umieszczone są w Dodatku do dzisiejszej Gazety naszej na stronie 1375.

Lwów dnia 4go lipca 1839.

J a r m a r k n a w e ł n ę .

Nastąpiła temi dniami słońca i złe drogi opóźniły przywóz wełny na nasz tegoroczny jarmark od dnia 1go b. m. poczynający się; także jak wiadomo największa część znacznych partij pięknej wełny w naszym kraju od dawna już sprzedana została. Tym sposobem do południa dnia dzisiejszego złożono w szopach magistratualnych tylko do 235 cetnarów; prócz tego znajduje się po składach prywatnych o ile nam wiadomo 25 cetnarów, ale mówią, że jest daleko więcej. Spodziewamy się jeszcze znacznych dowozów, czego by tém bardziej życzyć należało, że prócz naszych kupców, mamy jeszcze w tym roku jednego kupca z Wrocławia, dwóch z Bilska i jednego z Biały. W dostawionej dotąd wełnie jest kilka partij cienkiej, a wszystkie inne średnio-cienkiej jakości. Mimo, że producenci przy bardzo wysokich trzymają się cenach, dotąd sprzedanych zostało dobrze do 61 cetnarów, i to ordynaryjnej i średnio-cienkiej wełny, w cenie od 55 do 97 złr. mon. konwen. — Obchodzenie się z wełną i wypranie jest w tym roku w partjach dotąd przybyłych daleko lepsze niż w uprzednich dwóch latach.

O wystawie owiec, z naszym jarmarkiem zwykle połączonej, nie możemy także nic więcej powiedzieć, jak tylko, że dotąd wystawiono 17 owiec, a mianowicie 5 tryków księcia Karola Jabłonowskiego, 6 matek pana Konstantego Pawlikowskiego i 6 tryków p. Mayera.

Ołomuniec. Targ na woły d. 26. czerwca 1839.

W tym tygodniu targ wypadł zupełnie inaczej niż dotąd bywało; z przypędzonych bowiem 2082 wołów sprzedanych zostało przed targiem tylko 787, a reszta, to jest 1295 wołów, stało na targowicy. Duch stronnictwa dzielący kompanije rzeźników zdaje się nieco uśmierzać, gdyż jedna kompanija z powodu poniesionych znacznych strat zaniechała już tego handlu. — Na targowicy byłoby się kupno żwawo odbyło, gdyby nie przesadzone ceny; dla tego też kilka partij zostało niesprzedanych. Galicyjanie przy-

prowadzają tu drogie bydło, rzeźnik zaś szuka takiej ceny, któraby odpowiadała taxie i przyzwolitemu zarobkowi. — W Więdnium cetnar wołowiny utrzymuje się zawsze jeszcze od 38 do 39 zr. w. w. — Na przyszły tydzień spodziewanych tu jest znowu do 2000 wołów.

Przypędzili: 1) Majer Wurzl, z Mielca, 64 wołów; 2) Wolf Muschl, z Dombrowej, 50; 3) Józef Mołdrzyk, z Cieszyna, 163; 4) Leib Schweit, z Sieniawy, 61; 5) Franciszek Mater, z Cieszyna, 62; 6) Perl Imerglük, z Krakowa, 134; 7) Mojżesz Medak, z Dubna, 80; 8) Wolf Kropf, z Sieniawy, 77; 9) Tobijasz Waidmann, z Baligrodu, 120. Małemi partyjami 484. — Ogółem 1295.

K u p i l i :	sztuk	Cena jednej pary w w. w.		radasz	Z tych para ważyc mogła cetnar.
		zr.	kr.		
Małemi partyj. st. N. 1.					
Do Pawłowic st. Nr. 2.	45	310	—	—	9 1/4
— Więdnia stado N. 3.	160	365	—	3	10 1/2
— Berna stado Nro. 4.	59	345	—	2	10
— dto. stado Nr. 5.	61	295	—	1	8 3/4
Niesprzedano st. Nr. 6.					
Małemi partyj. st. N. 7.					
Niesprzedano st. Nr. 8.					
Do Więdnia st. Nro. 9.	115	345	—	3	9 3/4
Małemi partyjami . .	484				

Przed targiem sprzedali: 1) Samuel Pomeranz, ze Stryja, 122 wołów; 2) Marek Iriss, z Żurawna, 214; 3) Aron Kraus, z Żurawna, 151; 4) Judke Makler, z Nowosielca, 118; 5) Michał Romaszkan, z Ispasa, 182. — Razem 787.

K u p i l i :	sztuk	Cena jednej pary w w. w.		radasz	Z tych para ważyc mogła cetnar.
		zr.	kr.		
Do Berna stado Nro. 1.	120	305	—	2	9
— Więdnia i Pragi st. 2.	209 1/2	375	—	4 1/2	10 1/2
— dto. dto. st. 3.	151	355	—	—	10
— Więdnia st. Nro. 4.	115	370	—	3	11
— dto. stado Nr. 5.	179	400	—	3	11

Gdańsk dnia 22. czerwca 1839. W tym tygodniu bywało różnie na naszej targowicy zbożowej; i tak pićrwszych dni nie pytano się o

pszenicę i żyto, ale za to na jęczmień i groch dobry był odbyty; zaś w ostatnich dniach kupiono kilka partij pszenicy i żyta, a jeżeli cena nie była wyższą, to przynajmniej i to już że kupca mieć było można, pokrzepiło nieco umysły. Co do jęczmienia i grochu kupcy zdają się znowu wstrzymywać, może dla tego, aby się z tém co dawniej zakupili wprzódki ułatwić. Ceny były następujące: łaszt krajowej 129 do 130 funto-
wej pszenicy 360, 375 do 380 złot. prus., pol-
skiej 130 do 133 funtowej 420 do 480 zł. pr.;
żyta 122 funtowego 170 zł. pr., 120 funt. 160
zł. pr., 117 do 118 funtowego 150 zł. pr., 118
funtowego 145 złot. prus.; jęczmienia dwojaka
112 funtowego 180 zł. pr., 109 funtowego 170
zł. prus., 105 funtowego 160 zł. pr., 103 funto-
wego 140 zł. prus., 104 funtowego nadtęchłego
130 zł. prus.; grochu do zamorskich przesyłek
275 do 230 zł. pr.; siemienia lnianego 320 zł.
prus. — Spirytus ziemniakowy spadł także w ce-
nie i mało się o niego dopytują; *ohm* tegoż spi-
rytusu 80 proc. Tralesa trzymającego po 15 1/2
do 16 talarów pr., zaś tutejszego żytniego spi-
rytusu 83 proc. Tral. po 21 do 22 talarów pr.

(*Preussische Handl. Zeit.*)

Londyn dnia 21. czerwca 1839. W skutek te-
go, iż bank angielski podwyższył swoje *discon-*
to na 5 1/2 pCtu, i tylko wyłącznie wexle przyj-
muje, zaszła w handlu zupełna cisza. — Cło od
zagranicznej pszenicy podniesione zapewne bę-
dzie w przyszłym tygodniu na 13 szyl. 8 denar.,
a od zagranicznego owsa niższe zostanie na 7
szyl. 9 den.

(*Preussische Handl. Zeit.*)

Handel Rosyji przez królewsko-galicyjskie wolne miasto Brody w roku 1838.

(Ciąg dalszy.)

Anyżu wprowadzono do Brodów w roku 1838
także więcej aniżeli w roku 1837, bo do 17,500
pudów. Atoli handel tym artykułem szedł przez
cały rok oziębło, a to tak z powodu niskich
cen, jako i nieznacznego dopytywania się na po-
trzeby gorzelni galicyjskich. Kupcy z Rylską po-
syłali ten artykuł po większej części dla tego
tylko do Brodów, aby w tém mieście mieć na
pogotowiu fury do transportu kos. Ogromna
ilość anyżu leży dotąd niesprzedana w Brodach,
i oczekuje lepszych cen.

Handel wełną był w roku 1838 bardzo ży-
wy, a jeżeli ceny nie były wyższe niż w po-
przedzającym roku, to za to poszukiwania na ra-
chunek Anglii i Francji były znaczne. Ogółem

przystawiono do Brodów 46,000 pudów wełny
(w roku 1837 tylko 30,000 pudów), której naj-
większa część wysłana została do Wroclawia.
Kilka partij cienkiej wełny powieziono z począt-
ku do Lwowa, ale że jarmark lwowski z powo-
du niedawnego jeszcze zaprowadzenia i dżdży-
stej pory był tak niepomysłny jak i w r. 1837,
poprowadzono tedy te partyje wełny ze Lwowa
do Szlązka, gdzie dobrze sprzedane zostały.
Wełna z merynosów pochodziła najwięcej z o-
wczarń właścicieli dóbr w Rosyji, jako to: księ-
cia Wittgensteina, hrabiego Alfreda Potockiego
i książąt Lubomirskich. Także i do Lipska,
Berlina i Poznania wysyłano wełnę z Brodów.
Szczególniej dobrze zbyto w Wroclawiu najcień-
szą i cienką wełnę. W ogólności dopytywanie o
wełnę wynikało z pomnożenia się potrzeb wyro-
bów wełnianych.

Łojem nie było prawie żadnego handlu w r.
1838, a Inbo go w tymże roku więcej do Bro-
dów wprowadzono niż w roku 1837, bo do
2500 pudów (w r. 1837 tylko 2000 pudów), je-
dnak największa z tego część do Wroclawia wy-
slaną została. Przywóz łoju jest nieznaczny w
porównaniu z dawniejszemi latami, w których go
rok w rok po 20 do 40,000 pudów zachodnie
rossyjskie gubernije Brodom dostarczały. Dzi-
siał idzie ten produkt najwięcej do Odessy, a
reszta do Petersburga. Do przyczyn mniejszego
dowozu i spadnienia cen łoju rossyjskiego w r.
1838, policzyć też należy pomór na bydło w
kilku krainach Państwa Austryjackiego, w skutek
czego w tymże roku było wiele krajowego łoju
na targu.

Potaż rossyjski już od roku 1831 nie dosta-
je się do Brodów. Dawniej przywożono go tu
z Wołynia i Podola, dziś zaś idzie z tych guber-
nij wprost przez komorę celną w Uściługu do
Królestwa Polskiego, i dalej Wisłą do Gdańska
się dostaje. Galicyja ma na swe potrzeby albo
swój własny potaż, albo też węgierski. Potaż
galicyjski ma być za granicą przenoszony nad
rossyjski. Ceny galicyjskiego potażu były w r.
1838 bardzo niskie, bo 1 do 1 1/2 rubla śrębr.
za pud.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

TEATR POLSKI.

Jutro: *Trzydzieści lat życia szulera*, melodramat we 3
porach. — Jpanna Zamecka i jpanna
Szczepańska, w drugim akcie w czasie
balu tańczący będą „pas de deux“ walca Sty-
ryjskiego, który w czasie bytności NN. Mo-
narchów w Kaliszu był wykonany.

U w i a d o m i e O K A P I E L A C H N I E M I R O W S K I C H .

Państwo Niemirów, w obwodzie żółkiewskim, dobra te, dotąd w dzierżawie będące, na dniu 24. czerwca r. 1839 w własną administracyję odebrawszy, uwiadamia: iż od wielu lat z dobrych skutków wstawione kąpiele Niemirowskie na wyż rzezonym dniu otwarte zostały.

Administracyja tychże dóbr wszelkiej doloży staranności, aby gościom, chociaż ceny dotychczas istniejące, znacznie zniżone zostały, na wszelkich wygodach i dobrej traktyjerni nie zbywało.

Cena terażniejsza stanowi się:

	<i>w mon. konwenc.</i>
Staneyja jedna w officynach, oknami na front, dziennie	— złr. 16 kr.
” ” ” ” do ogrodu ”	— ” 14 ”
Oddział, czyli połowa donku, blisko sali bawialnej i jadalnej, składająca się z czterech pokojów i kuchni, dziennie	1 ” — ”
Połowa domu, składająca się z czterech pokojów i kuchni, koło wielkiej siarczaney studni, dziennie	— ” 48 ”
Kąpiel jedna	— ” 6 ”
Objad składający się z trzech do czterech potraw przy stole gościnnym	— ” 24 ”
” ” ” ” ” ” zamówiony do pomieszkania	— ” 30 ”
Śniadanie i kolacyja, podług spisu potraw	— ” 6 ”
Kuchnia każda osobna	— ” 48 ”
Sąg bukowych drzew z odstawa	2 ” 48 ”
Za stajnię od konia, jeżeli owies i siano w skarbie nie bierze się, na dobę	— ” 2 ”
Jeżeli siano i owies w skarbie brać się będzie, stajni nie oplaca się.	
Beczka 52 garncowa wody siarczaney zimnej do pomieszkania przywieszionej	— ” 8 ”

Niemirów dnia 24. Czerwca 1839.